

SECURITATEA UMANĂ; REZILIENȚA – MODALITATE PENTRU MENȚINEREA SECURITĂȚII UMANE

HUMAN SECURITY; RESILIENCE – A WAY TO MAINTAIN HUMAN SECURITY

Colonel (r.) prof. univ. dr. Filofteia REPEZ*

**(Academy of Romanian Scientists, 3 Ilfov, 050044, Bucharest, Romania,
email: secretariat@aosr.ro)**

Conf. univ. dr. Veronica PĂSTAE**

Colonel (r.) asist. univ. dr. Nicolae-Florin PRUNĂU***

Rezumat: Conceptul de securitate umană, introdus în literatura de specialitate în anii '90 redirecționează analizele privind securitatea de la nivelul național/statal la ființele umane/colectivitățile umane. Obiectivul securității umane este de a proteja individul și colectivitățile de amenințările diverse, într-un mod care să fie compatibil cu dezvoltarea umană. Pe aceste considerente, articolul cuprinde două părți: partea teoretică care detaliază aspecte legate de conceptul de securitate umană și de amenințările la adresa sa și partea teoretică, care plecând de la o realitate trăită de o doamnă, arată rezultatele unei cercetări care a avut ca scop evaluarea nivelului de reziliență în fața amenințărilor la adresa securității personale (componentă a securității umane).

Cuvinte cheie: securitate umană, securitate personală, amenințări, reziliență, rezultate.

Abstract: The concept of human security, introduced in the specialized literature in the 1990s, redirects security analyses from the national/state level to human beings/human collectivities. The objective of human security is to protect the individual and collectivities from various threats, in a way that is compatible with human development. For these reasons, the article comprises two parts: the theoretical part that details aspects related to the concept of human security and the threats to it and the theoretical part, which, starting from a reality experienced by a lady, shows the results of a research that aimed to assess the level of

* Facultatea de Comunicare și Relații Internaționale/Universitatea Internațională Danubius, Galați, membru asociat al Academiei Oamenilor de Știință din România, email: filofteiarepez@yahoo.com.

** Facultatea de Securitate și Apărare/Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, București, email: pastae.veronica@myunap.net.

*** Facultatea de Comunicare și Relații Internaționale/Universitatea Internațională Danubius, Galați, email: florin.prunau@univ-danubius.ro.

resilience in the face of threats to personal security (component of human security).

Keywords: human security, personal security, threats, resilience, outcomes.

1. Conceptul de securitate umană – în practica internațională

Conceptul clasic de securitate urmat frecvent de terminația *națională*, a fost completat cu o transformare contemporană care îi conferă un atribut normativ – **securitatea umană**. În eseu intitulat „*Redefining Security*”, publicat în martie 1989¹, se argumenta necesitatea regândirii conceptului de securitate, deoarece evoluțiile globale impun ca securitatea națională să includă problemele legate de resurse, de mediu și demografice. Astfel că, la începutul anilor '90, conceptul de securitate umană intră în discursul despre securitate pentru a schimba direcția acestuia de la orientarea tradițională centrată pe stat către protecția și progresul indivizilor în cadrul societăților. Cu o abordare centrată pe oameni, specifică contextului, cuprinzătoare și orientată spre prevenire, care avansează soluții de protecție de sus în jos și soluții de responsabilizare de jos în sus, abordarea securității umane completează și sprijină în mod capabil această nouă direcție.

Primul Raport al Dezvoltării Umane (*Human Development Report*) publicat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (*United Nations Development Programme -UNDP*) în anul 1990 a fost „o încercare de lărgire a opțiunilor individuale”², concentrându-se pe ceea ce indivizii ar trebui să aibă, să fie și să facă pentru a-și asigura traiul.

Raportul Dezvoltării Umane din anul 1994, publicat tot de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, este documentul în care conceptul securității umane a fost propus pentru prima dată, ca fiind relevant pentru oamenii de pretutindeni, din țările bogate și din cele sărace; acest raport identifică șapte componente ale securității umane: **securitatea economică** (asigurarea unui venit de minim necesar fiecărui individ), **securitatea alimentară** (asigurarea accesului fiecărui individ la alimentația de bază), **securitatea sănătății** (garantarea unei minime protecții pentru combaterea afecțiunilor medicale), **securitatea mediului** (protejarea indivizilor față de ravagiile naturale sau de implicațiile deteriorării mediului natural), **securitatea personală** (protejarea indivizilor față de violența provenită din interiorul și exteriorul statului), **securitatea comunităților** (protejarea indivizilor pentru menținerea și perpetuarea relațiilor și valorilor

¹ Jessica Tuchman Mathews, *Redefining Security*, disponibil la <https://www.foreignaffairs.com/united-states/redefining-security>, accesat la 23.05.2025.

² Cătălina-Daniela Răducu, Bogdan Stefanachi (coordonatori), *Securitatea umană. Provocări contemporane*, Editura Pro Universitaria, București, 2015, p. 9.

tradiționale, protejarea acestora față de violența etnică și segregacionistă) și **securitatea politică** (asigurarea unui standard de viață în acord cu drepturile umane fundamentale, precum și asigurarea libertăților individuale și de grup față de orice încercare guvernamentală de a exercita controlul asupra lor); cele patru caracteristici fundamentale ale securității umane sunt: securitatea umană este o provocare și o preocupare universală; componentele securității umane sunt interdependente; securitatea umană poate fi mai curând realizată prin prevenție decât prin intervenția ulterioară; securitatea umană este centrată pe individ³.

Raportul Dezvoltării Umane din anul 1995 statua că „adevăratul punct de plecare al strategiilor dezvoltării umane este de a aborda fiecare aspect din cadrul modelelor tradiționale de creștere economică din punct de vedere al indivizilor”⁴; acest document subliniază faptul că amenințările la adresa securității umane nu mai sunt personale, locale sau naționale, ci au devenit globale⁵.

Potrivit altui document, Rezoluția adoptată de Adunarea Generală a ONU din 10 septembrie 2012, „securitatea umană este o abordare care sprijină statele membre să identifice și să rezolve provocările diverse la adresa supraviețuirii, mijloacelor de subsistență și demnității populației lor”⁶; este o definiție comun acceptată a securității umane, ideea centrală a acestei abordări fiind aceea că indivizii au dreptul de a trăi în libertate și demnitate, protejați de sărăcie și disperare, beneficiind de oportunități egale de a se bucura de drepturile lor și de a-și dezvolta plenar potențialul uman.

„Securitatea umană este un concept multidimensional”, potrivit celui mai recent Raport al Dezvoltării umane 2023-2024⁷, care se referă la faptul că oamenii sunt liberi de frică, lipsuri și umilire, iar percepția insecurității umane afectează încrederea generalizată, care este esențială pentru cooperare.

La începutul anului 2023, Academia Mondială de Artă și Știință (World Academy of Art and Science - WAAS)⁸ a propus abordarea

³ United Nations Development Programme, *Human Development Report* 1994, Oxford University Press, 1994, p. 3, și pp. 24-25, disponibil la <https://hdr.undp.org/content/human-development-report-1994>, accesat la 23.05.2025.

⁴ Cătălina-Daniela Răducu, Bogdan Stefanachi (coordonatori), *op.cit.*, p.9.

⁵ *Human Development Report* 1995, disponibil la <https://hdr.undp.org/system/files/documents/hdr1995encompletenostats.pdf>, p.13, accesat la 24.05.2025.

⁶ Rezoluția Adunării Generale a ONU din 10 septembrie 2012, disponibilă la <https://docs.un.org/en/a/res/66/290>, accesat la 24.05.2025.

⁷ *Human Development Report* 2023-24, disponibil la <https://hdr.undp.org/content/human-development-report-2023-24>, accesat la 24.05.2025.

⁸ **The Human Security For All (HS4A) Campaign: Progress Report October 2022 – March 2024**, disponibil la <https://humansecurity.world/progress-report/>, accesat la 24.05.2025.

securității umane în rândul rețelelor de persoane și organizațiilor care joacă un rol esențial în adoptarea de noi idei și transpunerea lor în acțiune, adăugând o nouă componentă a securității umane – *accesul la tehnologie*, tradus prin îmbunătățirea experienței umane și abilitatea de a face mai mult cu mai puțin; datorită inovațiilor tehnologice incredibile, putem imagina posibilități nelimitate pentru o viață mai bună și chiar le putem face posibil.

Conceptul securității umane oferă un cadru important care poate consolida în mod semnificativ contribuția sistemului Organizației Națiunilor Unite pentru a ajuta statele membre să inițieze parteneriate cuprinzătoare și multilaterale care au drept consecință societăți mai reziliente, în care oamenii sunt protejați de amenințările cornice diverse, cum ar fi sărăcia extremă, foametea, bolile, violența, represiunea, rămânând în același timp protejați de perturbările bruște și dureroase din viața lor de zi cu zi⁹.

2. Violența domestică - amenințare la adresa securității umane

Pentru foarte mulți oameni, din cei 8,2 miliarde¹⁰, lumea de astăzi a devenit un loc nesigur, plin de amenințări. Catastrofe naturale, conflicte violente, sărăcie, epidemii, recesiuni economice, foamete etc. toate acestea impun greutăți personale și colective și subminează perspectivele de pace, securitate umană și de dezvoltare durabilă. Indiferent de denumirea lor, de componenta/componentele securității umane afectată/afectate, acestea sunt amenințări la adresa psihicului uman.

Mare parte din literatura privitoare la securitatea umană utilizează conceptul de *amenințare* pentru a evidenția și caracteriza o listă amplă și în continuă creștere și diversificare de provocări la adresa securității umane. Nu există o prioritizare sau o estimare a probabilității de a se produce amenințările la adresa securității umane. Costurile amenințărilor sunt diverse, unele sunt umane și deci nu pot fi estimate, altele pot fi materiale, iar costurile sunt diferite. Unele amenințări au costuri umane foarte mari, precum detonarea unei bombe nucleare de către grupările teroriste într-o metropolă, probabilitatea acesteia de a se produce poate fi redusă, cel puțin în comparație cu situațiile de insecuritate umană (venituri foarte mici, lipsa unei locuințe, afecțiuni medicale etc.) în care trăiesc oamenii zi de zi.

Una din amenințările des materializate la adresa securității umane și a securității personale, cu deosebire, este violența domestică, care se manifestă sub multe forme: violența verbală, violența psihologică, violența

⁹ United Nations Trust Fund for Human Security, *Human security handbook. An integrated approach for the realization of the Sustainable Development Goals and the priority areas of the international community and the United Nations system*, ianuarie 2016, p.12, disponibil la <https://www.un.org/humansecurity/wp-content/uploads/2017/10/h2.pdf>, accesat la 24.05.2025.

¹⁰ 8.203.707.109 la data de 03.02.2025 ora 15.35.

fizică, violența sexuală, violența economică, violența socială, violența spirituală, violența cibernetică.

Cauzele violenței domestice sunt diverse: factori culturali (atitudinile și stereotipurile sociale care legitimează rolul dominant al bărbatului și pe cel subordonat al femeii, percepția asupra desfacerii căsătoriei, permisivitatea socială față de violența în cuplu, violența văzută ca o formă de soluționare a situațiilor tensionate/conflictuale); factorii socio-economici (sărăcia, dependența financiară a femeii); factorii juridici (procedurile legale greoaie aplicabile în cazul solicitării custodiei copiilor, lipsa de pregătire a specialiștilor din instituțiile publice - asistenți sociali, procurori, psihologi); factorii politici (lipsa interesului politic pentru problematica femeilor, neimplicarea femeilor în viața politică); factorii endogeni - caracteristici ale personalității.

Statisticile privind violența domestică sunt îngrijorătoare: **la nivel global**, aproximativ 1 din 3 femei din întreaga lume au fost supuse violenței fizice, psihice sau sexuale de către partenerul intim; peste un sfert dintre femeile cu vârsta cuprinsă între 15 și 49 de ani, care au fost într-o relație, au fost supuse violenței fizice și/sau sexuale de către partenerul lor intim, cel puțin o dată în viață; **în Uniunea Europeană**, 1 din 3 femei au fost supuse abuzurilor fizice sau violenței sexuale începând cu vârsta de 15 ani; cel puțin 2 femei sunt ucise în fiecare zi de partenerul intim sau de un membru al familiei; **la nivel național**, în primele 9 luni ale anului 2024, numărul faptelor penale înregistrate în domeniul violenței domestice a crescut cu 5%, față de primele 9 luni ale anului 2023, de la 43.425 la 45.614¹¹.

Impactul violenței domestice se resfrânge la nivel individual cât și la nivelul comunității.

Dintre măsurile pentru prevenirea și combaterea violenței domestice se remarcă: sprijinul psihologic, întrucât victimele violenței au nevoie de consiliere psihologică pentru a înfrunta traumele și pentru a învăța să gestioneze emoțiile și stresul; accesul la îngrijire medicală – este esențial ca femeile abuzate să poată accesa îngrijire medicală specializată, inclusiv screening pentru infecțiile cu transmitere sexuală și evaluări ginecologice; o bună legislație care protejează victimele violenței (precum ordinele de restricție și adăposturile pentru victime) și protecția personală prin creșterea rezilienței.

¹¹ 25 noiembrie – ziua internațională pentru eliminarea violenței împotriva femeilor, disponibil la <https://insp.gov.ro/2024/11/25/25-noiembrie-ziua-internationala-pentru-eliminarea-violentei-impotriva-femeilor/>, accesat la 24.05.2025.

3. Campanii împotriva violenței domestice

Desfășurate la nivel național, regional sau internațional, campaniile împotriva violenței domestice, sub diverse forme de materializare, au drept scop informarea publicului cu privire la consecințele grave ale violenței domestice asupra securității personale și a securității umane.

Dintre campaniile naționale, menționăm campania „Aripi frânte”, desfășurată de Poliția Română în anul în anul 2017, în universități, licee, în spații publice intens circulate; marșul „Împreună pentru Siguranța Femeilor”, organizat din anul 2014, pe data de 20 octombrie; scrisoarea deschisă a celor 40 de ONG-uri adresată Prim-Ministrului, Ministerului Justiției și Ministrului Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse, Natalia Intotero, prin care se solicită măsuri urgente pentru armonizarea legislației naționale cu prevederile Directivei Uniunii Europene nr. 1385/2024 privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice¹².

Din Africa de Sud, menționăm campaniile de sensibilizare cu privire la violența domestică ale Akonaho VEP¹³, care implică dialoguri comunitare privind violența domestică, vizite la domiciliu și prezentări în școli pentru a crește gradul de conștientizare privind violența domestică.

La nivel internațional se remarcă: inițiativa „HeForShe”, în cadrul căreia UN Women¹⁴ a efectuat o cercetare și a dat publicității raportul denumit „Pași mici, diferență mare”, în care se menționează faptul că violența domestică și abuzul sunt percepute din ce în ce mai mult ca o problemă pentru angajatori și că sprijinirea angajaților care se confruntă cu abuzuri este un element important în asigurarea unui mediu de lucru sigur și favorabil¹⁵; Proiectul de conștientizare a violenței domestice (Domestic Violence Awareness Project - DVAP) prin care sunt sprijinite drepturile tuturor persoanelor de a trăi în pace și demnitate, prin promovarea rețelelor naționale, tribale, teritoriale, de stat și locale de advocacy în eforturile lor

¹² Detalii despre aceste campanii pe site-urile <https://politiaromana.ro/ro/-prevenire/campanii-proiecte/campania-de-prevenire-a-violentei-domestice-aripi-frante> și <https://violentaimpotrivafemeilor.ro/>.

¹³ *Domestic Violence Awareness Campaigns*, disponibil la <https://www.saferspaces.org.za/be-inspired/entry/domestic-violence-awareness-campaigns>, accesat la 24.05.2025.

¹⁴ *About UN Women*, disponibil la <https://www.unwomen.org/en/about-us/about-un-women>, accesat la 24.05.2025.

¹⁵ Site-ul oficial „HeforShe”, disponibil la <https://www.heforshe.org/en/many-ftse-100-companies-recognise-domestic-violence-and-abuse-workplace-issue-and-are-taking-action>, accesat la 25.05.2025.

continue de educare prin sensibilizarea publicului, strategii, materiale, resurse, consolidarea capacităților și asistență tehnică¹⁶.

4. Reziliența – în sprijinul menținerii securității umane

Trăim vremuri pline de provocări, iar amenințările la adresa securității umane și a securității personale sunt diverse și de multe ori imprevizibile. Pentru a face față acestora, reziliența a devenit din ce în ce mai importantă; oamenii cu o bună reziliență fac față amenințărilor și schimbărilor.

Pentru prof. dr. Al. Siebert „*reziliența înseamnă să fii în măsură să-ți revii în urma unor evoluții de viață care pot părea la început total copleșitoare*”, „*capacitatea de a face față cu brio unor schimbări continue și majore*”¹⁷. Prezentând aspecte care țin de securitatea personală și a comunității, prof.dr. Al. Siebert subliniază faptul că oamenii cu o bună reziliență fac față dificultăților majore mai ușor decât alții, iar pentru evaluarea nivelului de reziliență propune un test care cuprinde 20 de afirmații¹⁸.

Pentru a demonstra importanța rezilienței pentru securitatea personală, în special, și securitatea umană, în general, am preluat un test¹⁹ și l-am aplicat unui număr de 97 de femei cu vârste diferite, din medii diferite și cu studii medii și universitare.

Răspunsurile obținute (la unele afirmații 97, la altele 96 sau 95) au fost colectate de pe pagina https://docs.google.com/forms/d/1VP9yRn-VmDnPVBkRB06rxBfh9x_nmiqjX8t7K7LFB6F4/edit?pli=1#responses. Prezentăm în continuare afirmațiile din test și rezultatele obținute:

¹⁶ Domestic Violence Awareness Project, disponibil la <https://www.dvawareness.org/about>, accesat la 28.02.2025.

¹⁷ Al. Siebert, *Avantajul rezilienței. Stăpânește schimbarea, prosper sub presiune și repune-te pe picioare după lovituri*, Business Tech International Press, București, 2009, p. 18 și p. 19.

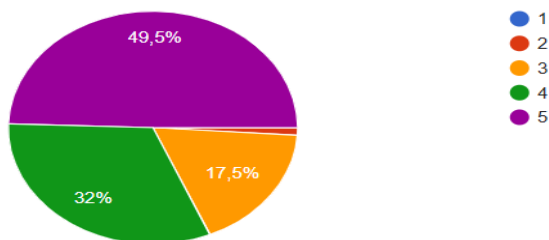
¹⁸ *Ibidem*, pp. 34-35.

¹⁹ Testul preluat din Al. Siebert, *op.cit.*, pp. 34-36.

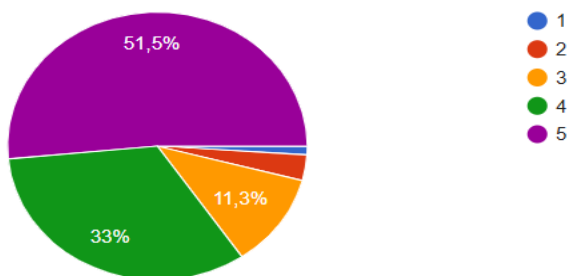
1. Într-o situație de criză sau haos, mă calmez și mă concentrez asupra acțiunilor utile.

97 de răspunsuri

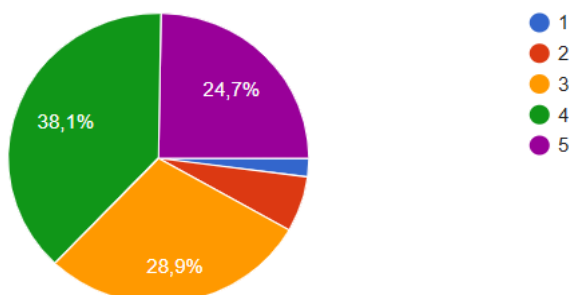
2. De obicei sunt optimist. Văd dificultățile ca fiind ceva temporar, mă aștept să le depășesc și cred că lucrurile vor evolua spre bine.

97 de răspunsuri

3. Pot tolera situații cu un nivel înalt de instabilitate sau ambiguitate.

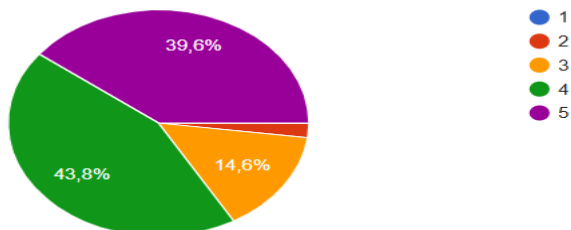
97 de răspunsuri

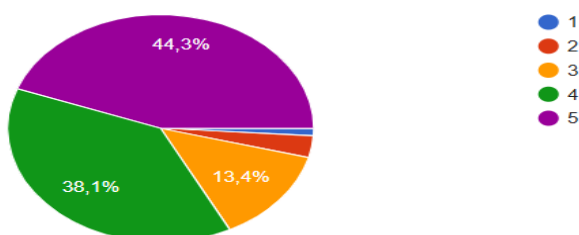
4. Mă adaptez rapid la noi circumstanțe. Sunt bun la a-mi reveni rapid după situații dificile.

96 de răspunsuri

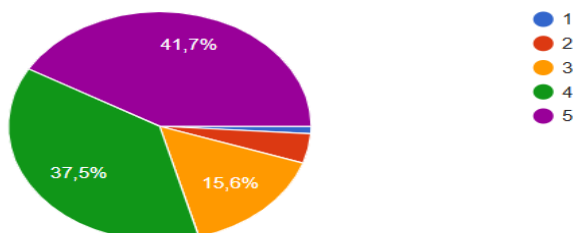
5. Am simțul umorului. Găsesc ceva amuzant și în situații dificile, râd de mine însumi și mă amuz cu ușurință.

97 de răspunsuri

6. Sunt capabil să-mi revin emoțional după pierderi și eșecuri. Am prieteni cu care stau de vorbă, pot exprima ceea ce simt în fața altora și pot cere ajutor. Mânia, confuzia sau descurajarea nu durează mult.

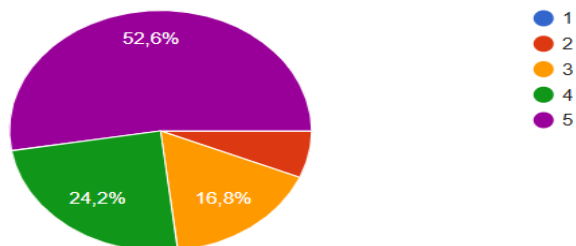
96 de răspunsuri

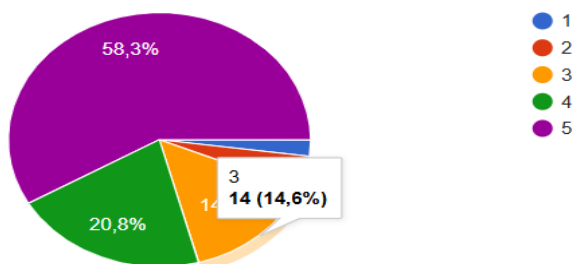
7. Mă simt încrezător în mine, mă apreciez și am o imagine sănătoasă despre mine însumi.

95 de răspunsuri

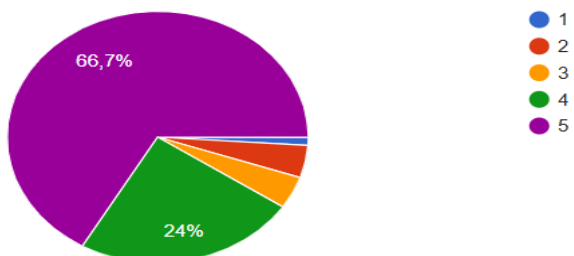
8. Sunt curios și pun întrebări. Vreau să știu cum funcționează lucrurile. Îmi place să încerc căi noi de a face lucrurile.

96 de răspunsuri

9. Învăț constant din experiențele mele și ale altora.

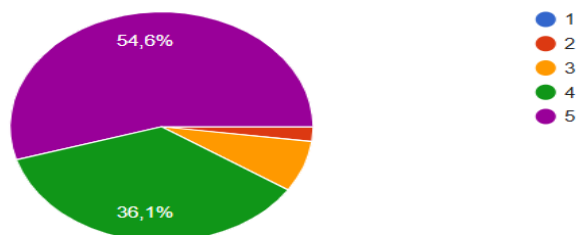
96 de răspunsuri

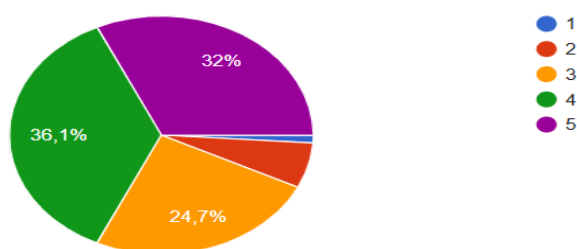
10. Știu să rezolv problemele. Pot folosi analiza logică, pot fi creativ sau pot folosi bunul simț practic.

97 de răspunsuri

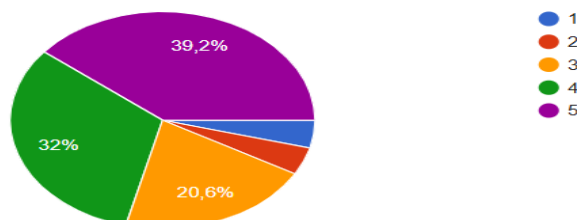
11. Reușesc să fac ca lucrurile să meargă bine. Sunt solicitat adeseori să conduc grupuri sau proiecte.

97 de răspunsuri

12. Sunt foarte flexibil. Mă simt bine cu complexitatea paradoxală a personalității mele. Sunt în același timp optimist și pesimist, încrezător și precaut, egoist și generos, ș.a.m.d.

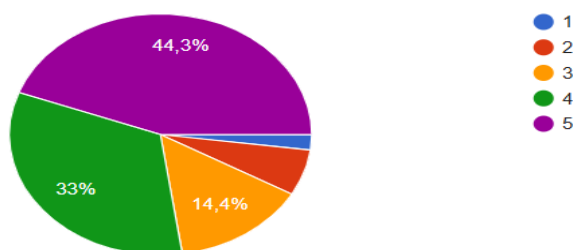
97 de răspunsuri

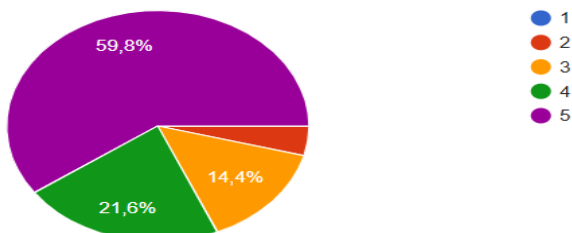
13. Sunt întotdeauna eu însumi, dar am observant că mă comport diferit față de oameni diferiți și în situații diferite.

97 de răspunsuri

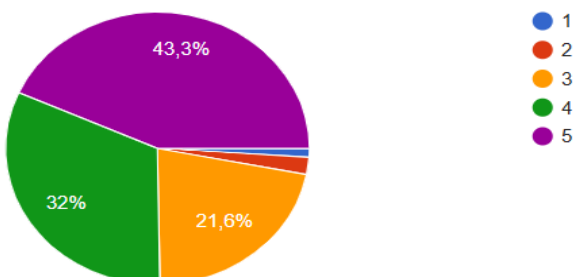
14. Prefer să lucrez fără să am o descriere rigidă a postului. Sunt mai eficient când sunt liber să fac ceea ce gândesc că este mai bine în fiecare situație.

97 de răspunsuri

15. Citesc bine oamenii și mă încred în intuiția mea.

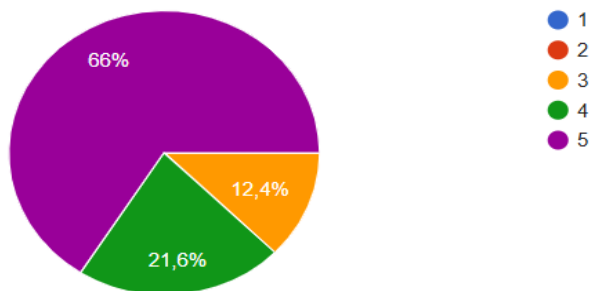
97 de răspunsuri

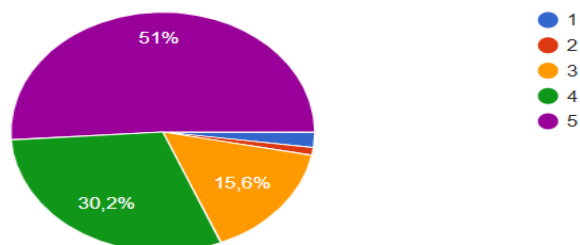
16. Știu să ascult și am bune calități empatice.

97 de răspunsuri

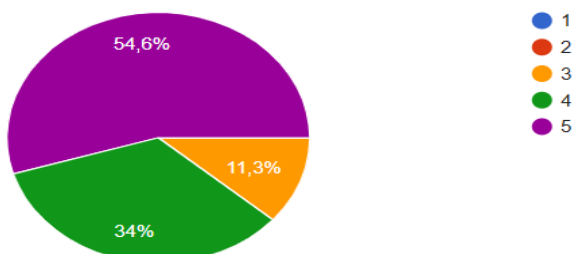
17. Nu-i judec pe ceilalți și mă adaptez diferitelor tipuri de personalitate.

96 de răspunsuri

18. Sunt foarte rezistent. Merg înainte în vremuri dificile. Am un spirit independent chiar dacă sunt cooperant cu ceilalți.

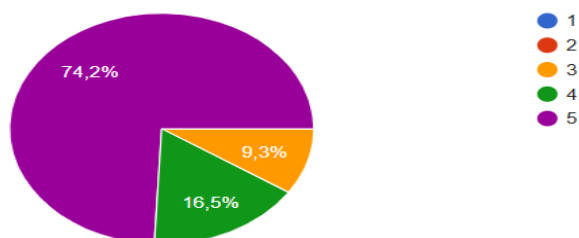
97 de răspunsuri

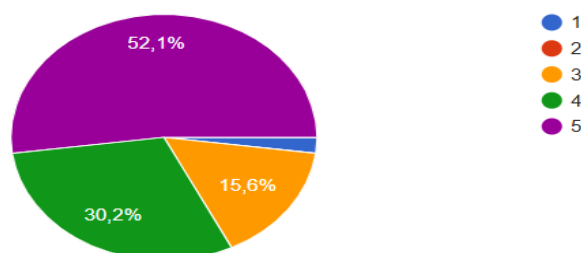
19. Situațiile dificile m-au făcut mai bun și mai puternic.

97 de răspunsuri

20. Am transformat neșansa în șansă și am găsit părți bune în experiențele proaste.

96 de răspunsuri

În urma analizării răspunsurilor, **concluziile** desprinse sunt că persoanele intervievate:

- dau dovadă de un nivel bun de reziliență, dovada o constituie procentul de peste 50% obținut la afirmațiile testului;
- conștientizează necesitatea revenirii în urma amenințărilor, de a se adapta și a învăța noi căi pentru dezvoltarea abilităților personale;
- au învățat din cazurile reale, și-au revenit după provocările diverse și au aplicat personal diverse forme de creștere a nivelului de reziliență;
- dau dovadă de o *deschidere a minții*, care le permite să se reorienteze, să accepte schimbarea și situații noi;
- atitudinea lor mentală este pozitivă, fiind deschise pentru lucruri noi; sunt persoanele reziliente să facă față adversităților cotidiene și unei game largi și imprevizibile de provocări care au potențialul de a le afecta negativ viața, mijloacele de subzistență și demnitatea;

- apreciază că securitatea personală este importantă, reziliența contribuind în mare măsură la menținerea acestora.

Securitatea umană poate îndeplini trei roluri: *filozofie* generală adoptată de liderii politici și de cetățeni, care urmărește să acorde prioritate consolidării libertăților umane (libertatea de a nu se teme, libertatea de a nu duce lipsă de nimic și libertatea de a trăi în demnitate) și împlinirii umane în toate politicile guvernamentale; poate servi ca un *concept de elaborare a politicilor* care oferă orientări concrete factorilor de decizie politică la nivel guvernamental și instituțional cu privire la elaborarea de politici care să permită fiecărei persoane să profite de oportunități și să facă alegeri pentru a-și realiza propriul potențial; *instrument* care să ghideze programarea zilnică a practicienilor în domeniu, cu scopul de a reduce sursele de vulnerabilitate cu care se confruntă indivizii, comunitățile și instituțiile, de a atenua impactul amenințărilor la adresa vieții, mijloacelor de subsistență și demnității acestora și de a consolida reziliența la amenințările viitoare¹.

Obiectivul final al securității umane constă în pregătirea oamenilor din întreaga lume pentru a face față unei game largi de amenințări, naturale și provocate de om, care pot avea consecințe majore asupra sănătății.

Reziliența este un punct de referință pentru a evalua modul în care rezistăm la presiunile diverse, ne adaptăm și acceptăm schimbările. De aceea, tema reziliență - securitate umană este larg abordată în studiile de specialitate și ar trebuie să fie în continuare.

BIBLIOGRAFIE

- ATKINSON A., GRANDI M., VAKLINOVA G., *Resilience, Human Security, and the Protection of Civilians: a critical approach for future urban conflict*, The Henry L. Stimson Center, 2022;
- CIUREA A. V., *Sănătatea creierului pe înțelesul tuturor*, Editura Bookzone, București, 2022;
- GOLDMAN R., KLATZ R., BERGER L., *Exerciții pentru creier. Strategii antiîmbătrânire pentru superputere mentală*, Editura Curtea Veche, București, 2009;
- KALDOR M., *Securitatea umană*, Editura CA PUBLISHING, Cluj Napoca, 2010;

¹ Marcelo Korc, Susan Hubbard, Tomoko Suzuki, Masamine Jimba, *Health, resilience, and human security: moving toward health for all*, Center for International Exchange and Pan American Health Organization, Japan, 2016, p. 10.

- KORC M., HUBBARD S., SUZUKI T., JIMBA M., *Health, resilience, and human security: moving toward health for all*, Center for International Exchange and Pan American Health Organization, Japan, 2016;
- RĂDUCU C-D., STEFANACHI B. (coordonatori), *Securitatea umană. Provocări contemporane*, Editura Pro Universitaria, București, 2015;
- SIEBERT A., *Avantajul rezilienței. Stăpânește schimbarea, prosper sub presiune și repune-te pe picioare după lovituri*, Business Tech International Press, București, 2009;
- MATHEWS J-T., *Redefining Security*, disponibil la <https://www.foreignaffairs.com/united-states/redefining-security>;
- Human Development Report 1994*, disponibil la <https://hdr.undp.org/content/human-development-report-1994>;
- Human Development Report 1995*, disponibil la <https://hdr.undp.org/system/files/documents/hdr1995encompletenostats.pdf>;
- Rezoluția Adunării Generale a ONU din 10 septembrie 2012, disponibilă la <https://docs.un.org/en/a/res/66/290>;
- Human Development Report 2023-24*, disponibil la <https://hdr.undp.org/content/human-development-report-2023-24>;
- The Human Security For All (HS4A) Campaign: Progress Report October 2022 – March 2024*, disponibil la <https://humansecurity.world/progress-report/>;
- Human security handbook. An integrated approach for the realization of the Sustainable Development Goals and the priority areas of the international community and the United Nations system*, disponibil la <https://www.un.org/humansecurity/wp-content/uploads/2017/10/h2.pdf>;
- 25 noiembrie – ziua internațională pentru eliminarea violenței împotriva femeilor, disponibil la <https://insp.gov.ro/2024/11/25/25-noiembrie-ziaua-internationala-pentru-eliminarea-violentei-impotriva-femeilor/>;
- About UN Women, disponibil la <https://www.unwomen.org/en/about-us/about-un-women>;
- Domestic Violence Awareness Campaigns*, disponibil la <https://www.saferspaces.org.za/be-inspired/entry/domestic-violence-awareness-campaigns>;
- Domestic Violence Awareness Project*, disponibil la <https://www.dvawareness.org/about>;
- Site-ul oficial „HeforShe”, disponibil la <https://www.heforshe.org/en/many-ftse-100-companies-recognise-domestic-violence-and-abuse-workplace-issue-and-are-taking-action>.